

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۱۵۹۰

تاریخ ۱۳۸۰/۱۰/۰۵

پیوست

بریتالی

شورای محترم نگهبان

ورود به دبیرخانه شورای نگهبان

شماره ثبت (۱۴۲/۱۱/۸۰ صبح

تاریخ ثبت: ۵/۱۲/۸۰ عصر

اقدام کننده:

[Handwritten signature]

طرح تشکیل هیأت منصفه که یک فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۸/۶ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی برای رسیدگی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

[Handwritten signature]

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی
دفتر رئیس

شماره ۱۵۹۰

تاریخ ۱۳۸۰/۱۱/۰۵

پوست

بتعمالی

طرح هیأت منصفه

ورود به دبیرخانه شورای نگهبان

شماره ثبت: ۸۰/۱۱/۱۴۴ صبح

تاریخ ثبت: ۸۰/۱۱/۰۵

اقدام کننده:

شورای نگهبان

ماده ۱ - به جرائم موضوع اصل یکصد و شصت و هشتم (۱۶۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با حضور هیأت منصفه موضوع این قانون به شرح ذیل رسیدگی می گردد.

ماده ۲ - اعضای هیأت منصفه از بین اصناف و گروههای مختلف اجتماعی نظیر روحانیون، اساتید دانشگاه، دانشجویان، پزشکان، مهندسان، کارگران، کشاورزان، نویسندگان، روزنامه نگاران، معلمان، وکلای دادگستری، کارمندان، هنرمندان، پیشه‌وران و تجار برای مدت چهار سال انتخاب می گردند.

تبصره - عضویت رئیس جمهور و معاونان و مشاوران وی، اعضاء مجمع تشخیص مصلحت نظام، معاونان و مشاوران رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، وزراء و سرپرستان وزارتخانه‌ها و معاونین ایشان، مدیران کل و سرپرستان ادارات کل، رئیس قوه قضائیه و معاونین و مشاورین وی، اعضاء شورای نگهبان، رئیس دیوان عالی کشور، دادستان کل کشور، رئیس دیوان عدالت اداری، رئیس سازمان بازرسی کل کشور و معاونین و مشاورین آنها، رؤسا و سرپرستان سازمانهای دولتی و معاونین آنها، رئیس سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و معاونین و مشاورین وی، استانداران و معاونین آنها، فرمانداران و بخشداران، نیروهای نظامی، انتظامی و اطلاعاتی، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، صاحبان امتیاز و مدیران مسؤول نشریات و قضات دادگستری در هیأت منصفه ممنوع است.

بیتسابی

شماره: ۱۵۹۰
تاریخ: ۱۳۸۰ / ۱۰ / ۰۵
پست: _____

۳- حداقل سی سال سن.

۴- عدم محرومیت از فعالیت‌های اجتماعی.

۵- داشتن حداقل مدرک دیپلم متوسطه یا معادل آن در علوم حوزوی.

ماده ۵- تعداد اعضاء هیأت منصفه در استان تهران پانصد نفر و در استانهای با جمعیت بیش از یک میلیون نفر دویست و پنجاه نفر و در استانهای با جمعیت کمتر از یک میلیون نفر، یکصد و پنجاه نفر می‌باشد.

تبصره ۱- پس از تعیین دوسوم اعضاء، هیأت منصفه رسمیت می‌یابد.

تبصره ۲- شورای مذکور در ماده (۳) حداقل سه ماه قبل از پایان دوره هیأت منصفه برای انتخاب هیأت منصفه جدید اقدام خواهد کرد. ترتیب انجام امور باید به نحوی باشد که حداقل یک ماه قبل از اتمام دوره هیأت منصفه، اعضاء هیأت منصفه بعدی مشخص شده باشند.

ماده ۶- هیأت منصفه هر محکمه براساس قرعه در تهران بیست و یک نفر و در سایر مراکز استانها چهارده نفر انتخاب می‌شوند. دبیر هیأت منصفه ده روز قبل از زمان برگزاری دادگاه با دعوت از نمایندگان دادگستری و شورای شهر مرکز استان و وکیل یا نماینده متهم و شاکی قرعه کشی را انجام می‌دهد. حضور نمایندگان دادگستری و شورای شهر در مراسم قرعه کشی الزامی است.

تبصره - در ترکیب هیأت منصفه هر محکمه از یک صنف یا گروه اجتماعی نباید بیش از دو نفر از طریق قرعه کشی انتخاب شوند.

ماده ۷- در تهران دادگاه باحضور حداقل یازده نفر و در استانها با حضور نه نفر از اعضاء هیات منصفه تشکیل شده و رسمیت خواهد یافت. ملاک تصمیم‌گیری هیأت منصفه

بتبالی

آراء اکثریت حاضران خواهد بود.

اعضاء هیات منصفه موظفند تا پایان جلسات دادگاهها حضور داشته باشند. شرکت کارکنان دولت در جلسات هیات منصفه در حکم مأموریت اداری است.

ماده ۸ - دبیرخانه هیات منصفه با بودجه و امکانات شورای شهر مرکز استان تشکیل وزیر نظر هیات منصفه انجام وظیفه می کند.

ماده ۹ - چنانچه هر یک از اعضای هیات منصفه بدون عذر موجه در چهار جلسه متوالی یا شش جلسه متناوب در دادگاه حاضر نشوند و یا به همین ترتیب از شرکت در اتخاذ تصمیمات خودداری کنند با حکم همان دادگاه به دو سال محرومیت از عضویت در هیات منصفه محکوم می شوند.

تبصره - هر یک از اعضای هیات منصفه که با عذر موجه نتواند در جلسه دادگاه حاضر شود موظف است دو روز قبل از جلسه دادرسی، مراتب معذوریت خود را به طور کتبی و مستدل به استحضار دادگاه برساند. در صورتی که سبب عذر بعداً حادث گردد باید در اولین فرصت ممکن مراتب به اطلاع دادگاه رسانده شود. در غیر این صورت عذر وی غیر موجه محسوب می گردد. عذر موجه در قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب - در امور کیفری - مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی احصاء شده است.

ماده ۱۰ - اعضای هیات منصفه بعد از انتخاب در جلسه ای در برابر قرآن کریم به خداوند متعال سوگند یاد می کنند که بدون در نظر گرفتن گرایشهای شخصی، گروهی و با رعایت صداقت، تقوی و امانت داری در راه احقاق حق و ابطال باطل انجام وظیفه کنند.

بتعمالی

ماده ۱۱ - رد صلاحیت اعضاء هیأت منصفه مطابق قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی همانند رد صلاحیت قضات خواهد بود.

ماده ۱۲ - هرگاه در حین محاکمه، اعضاء هیأت منصفه سؤالی داشته باشند مراتب را کتباً جهت طرح، تسلیم رئیس دادگاه می کنند.

ماده ۱۳ - بعد از اعلام ختم دادرسی، بلافاصله هیأت منصفه وارد شور می شود و درباره دو پرسش ذیل به طور جداگانه و با رای مخفی تصمیم می گیرد که:

۱ - متهم، مجرم است یا خیر؟

۲ - در صورت مجرم بودن، آیا مستحق تخفیف است یا خیر؟

تبصره ۱ - در صورت عدم حصول اکثریت مذکور در ماده (۷) و برابری آراء، هیأت منصفه موظف است در مورد پرسش اول رای به برائت و در مورد پرسش دوم رای بر استحقاق مجرم به تخفیف در مجازات دهد. یکی از اعضاء هیأت منصفه تصمیم هیأت را در جلسه قرائت می کند و بعد از امضای اعضاء نسخه ای از آن را به رئیس دادگاه تقدیم می کند.

تبصره ۲ - هرگاه رای هیأت منصفه مبنی بر مجرمیت متهم باشد، تطبیق جرم انتسابی با قانون و تعیین میزان مجازات با رعایت نوع پاسخ هیأت منصفه به پرسش دوم، بر عهده رئیس دادگاه است.

تبصره ۳ - اگر هیأت منصفه متهم را مجرم نداند دادگاه باید حکم بر برائت متهم صادر کند.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفترتوس

شماره ۱۵۹۰
تاریخ ۱۳۸۰/۸/۰۵
پست

تصویب

تبصره ۴ - تصمیم هیأت منصفه قابل اعتراض و نقض در دیوان عالی کشور یا سایر مراجع تجدیدنظر نیست. اعتراض به رای دادگاه در خصوص نحوه تطبیق جرم انتسابی با قانون و تعیین مجازات با رعایت سایر قوانین مسموع است.

ماده ۱۴ - اعضای هیأت منصفه در حیطه وظایف خود در اقدامات و اظهاراتی که برای انجام وظیفه انجام می دهند مصونیت داشته و هیچ کس اعم از اشخاص حقیقی و یا حقوقی یا مراجع اداری یا قضائی نمی تواند از ایشان به علت چگونگی انجام وظیفه مذکور بازخواست کند.

ماده ۱۵ - با تصویب این قانون کلیه قوانین مغایر ملغی می گردد.

ماده ۱۶ - آئین نامه اجرایی این قانون از زمان تصویب و ظرف مدت سه ماه به وسیله وزار تخانه های دادگستری، کشور و فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

طرح فوق مشتمل بر شانزده ماده و ده تبصره در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ سوم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کریمی
رئیس مجلس شورای اسلامی